

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.5.169>

УДК 332.1:330.341.1

Л. О. Гришина,

*к. е. н, доцент, доцент кафедри економіки та суспільного розвитку,
Первомайський навчально-науковий інститут Національного університету
кораблебудування імені адмірала Макарова*

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3099-1453>

Н. В. Гришина,

*к. е. н, доцент, доцент кафедри менеджменту, Національного університету
кораблебудування імені адмірала Макарова*

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1768-750X>

ТЕНДЕНЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

L. Hryshyna,

*PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of
Economics and Social Development, Pervomaysky Educational and Scientific
Institute of the Admiral Makarov National Shipbuilding University*

N. Hryshyna,

*PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of
Management, Admiral Makarov National Shipbuilding University*

TRENDS OF INVESTMENT SUPPORT FOR THE DEVELOPMENT OF THE REGIONAL ECONOMIC SYSTEM OF UKRAINE

У статті досліджено сучасні тенденції інвестиційного забезпечення розвитку регіональної економічної системи України в умовах викликів та загроз внутрішнього і зовнішнього середовища. Висвітлено важливі аспекти державної політики у сфері фінансування розвитку регіональної економічної системи у умовах воєнного стану. Проведено змістовний аналіз обсягів капітальних інвестицій в регіонах України та відзначено їх нерівномірність та неоднозначну динаміку. Визначено, що питання фінансового забезпечення відновлення України досить широко обговорюються міжнародними організаціями. Особливу увагу приділено впливу воєнного стану на інвестиційні процеси та зміну пріоритетів регіонального розвитку. Обґрунтовано заходи щодо підвищення рівня інвестиційного забезпечення розвитку регіональної економічної системи економіки регіону у контексті повоєнного відновлення вітчизняної економіки та подальшої євроінтеграції України.

The article examines current trends in investment support for the development of the regional economic system of Ukraine in the context of challenges and threats of the internal and external environment. The development of a competitive regional economic system is impossible without investment support, taking into account a set of basic prerequisites, financing priorities for sustainable development in the context of external and internal threats. The study of trends in investment support for the development of regions of Ukraine showed that among the main factors influencing this process are the volumes of capital investments in the region and their structure by areas of implementation and sources of financing. The article highlights important aspects of state policy in the field of financing the development of the regional economic system in martial law. An analysis of the volumes of capital investments in the regions of Ukraine showed their trends, unevenness and ambiguous dynamics. Measures to increase the level of investment support for the development of the regional economic system in the context of the post-war recovery of the domestic economy and further European

integration of Ukraine are substantiated in this study. The growth of investment support requires strengthening state economic, energy, and financial support for regional development in the context of the post-war recovery of Ukraine.

Attention is also focused on the implementation of war risk insurance programs for business, which will strengthen the protection of investors' rights and improve the conditions for attracting foreign investment. The activation of cross-border cooperation on the path of Ukraine's integration into the European Union will contribute to attracting investments in the development of the regional economic system.

In the conditions of a protracted war, one of the key areas of strengthening the financial and budgetary capacity of territorial communities is the development of public-private partnership mechanisms, which will contribute to attracting small and medium-sized business resources to the processes of infrastructural restoration of communities and ensuring regional development in general.

Ключові слова: *інвестиційне забезпечення, регіональна економічна система, регіон, капітальні інвестиції, умови воєнного часу, розвиток.*

Keywords: *investment support, regional economic system, region, capital investments, wartime conditions, development.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Трансформаційні зміни в економіці України в контексті збалансування соціально-економічного розвитку регіонів зумовлюють необхідність активізації інвестиційних процесів, зміцнення та ефективності використання їх інвестиційного потенціалу. Розвиток конкурентоспроможної регіональної економічної системи в умовах зовнішніх і внутрішніх загроз неможливий без інвестиційного забезпечення з врахуванням комплексу базових передумов, фінансування пріоритетів сталого розвитку України та її повоєнного відновлення. Реалії функціонування окремих регіонів України свідчать про

наявність певних відмінностей в напрямку їх соціально-економічного розвитку, що зумовлює і різні можливості щодо забезпечення інвестиційними ресурсами, як важливого чинника ресурсного потенціалу та формування конкурентних переваг регіону.

З метою пошуку шляхів інвестиційного забезпечення розвитку регіональної економічної системи України вагомого значення набуває наявність об'єктивної, комплексної та достовірної інформації про реальний стан інвестиційної сфери, обсяги інвестицій, напрями їх спрямування, джерела фінансування, тощо. З огляду на це, підвищується увага до аналізування тенденцій інвестиційного забезпечення регіону, структури та ефективності використання інвестиційних ресурсів для визначення інвестиційної привабливості та сталого розвитку регіональної економічної системи. В сучасних реаліях військових, енергетичних, демографічних і екологічних викликів дослідження зазначених проблем набуває ще більшого значення як інструменту обґрунтування управлінських рішень у системі стратегічного планування розвитку регіонів у контексті реалізації державної регіональної політики.

Отже, дослідження сучасних тенденцій інвестиційного забезпечення розвитку регіональної економічної системи України являється актуальним науково-практичним завданням та потребує подальших шляхів його вирішення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковій літературі значна увага приділяється дослідженню проблем розвитку регіональної економіки. Дослідження питань розвитку регіональної економічної системи викладено у роботах таких вітчизняних вчених, як Борщевський П.П., Возняк Г.В., Данилович Т.Б., Долішній М.І., Дорогунцов С.І., Жовнірчик Я.Ф., Пепа Т.В., Сторонянська І.З., Стадницький Ю.І. та інших. Теоретичні, методологічні та практичні аспекти інвестиційної діяльності на регіональному рівні відображено в результатах досліджень таких науковців, як Атамас О.П., Васильців Т.Г., Бойко Р.В., Залунін В.Ф., Ковтун Н.,

Корсаков Д.О., Левицька О.О., Левчинський Д.Л., Нестерова С.В., Різник Д.В., Славкова А., Стецюк П.А., Чумаченко М.Г., та ін.

Вчені Бабаєв В.М., Сухонос М.К., Димченко О.В., Палант О.Ю., Рудаченко О.О. здійснюючи дослідження особливостей соціально-економічного розвитку регіонів на національному рівні, відзначають важливість підвищення конкурентоспроможності регіонів, зміцнення та ефективне використання їхнього ресурсного потенціалу та підвищення інвестиційної привабливості, як важливих завдань регіональної соціально-економічної політики [1].

Особливості регіонального розвитку в умовах воєнного стану розглядаються вченими Забарною Е.М., Перегудою Є.В., Лукянихіним В.О., Фурсою Т.П., які відзначають необхідність забезпечення місцевого рівня достатньою мірою власними податковими надходженнями, ніж перерозподіляти фінансові ресурси між регіонами [2]. Вчені Лугова М.С., Павліха Н.Б., Цимбалюк І.О. провели ретроспективний аналіз інвестиційної діяльності в Україні та її регіонах, проаналізували сфери залучення інвестицій та здійснили оцінку ефективності інвестиційної діяльності й достатності інвестицій у регіонах в умовах Європейської інтеграції [3]. Віддаючи належне працям вчених та дослідників, слід відмітити, що питання інвестиційного забезпечення розвитку регіональної економічної системи України потребує своєї актуалізації у зв'язку із нестабільними умовами та необхідністю визначення перспектив відновлення вітчизняної економіки у післявоєнному періоді.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження тенденцій інвестиційного забезпечення розвитку регіональної економічної системи України та визначення основних пріоритетів підвищення їх обсягів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Тенденції трансформаційних процесів в економіці України в умовах воєнного стану свідчать про її вразливість і чутливість до впливу низки зовнішніх і

внутрішніх факторів, у тому числі і на регіональному рівні. Зокрема, наслідки повномасштабної війни зумовили руйнацію об'єктів багатьох сфер господарського комплексу прифронтових регіонів, припинення промислового виробництва основних видів продукції, забруднення навколишнього середовища, переміщення працездатного населення, скорочення фінансово-інвестиційних ресурсів, що, в свою чергу, має деструктивний вплив на функціонування регіональної економічної системи. Тому врахування та оцінювання впливу усіх наслідків російської агресії проти України має виступати підґрунтям формування моделі інвестиційного забезпечення розвитку регіональної економічної системи у наступному періоді післявоєнного відновлення вітчизняної економіки.

Долучаючись до думки Жовнірчик Д.В., Мряченко О.Л. [4], вважаємо, що саме регіони виступають одним із ключових елементів реалізації державної політики у економічній та соціальній сферах, що пов'язано із тим, що сфера їх розповсюдження поширюється, насамперед, на регіональну політичну і економічну систему. Тому функціонування та розвиток регіональної економічної системи обумовлено комплексом інтересів держави, спрямованих на розробку ефективної системи управління, одним із складових якої являється формування власної регіональної системи управління з правом вільного розпорядження наявними ресурсами та потенціалом.

Слід відзначити, що сучасна система фінансування регіонального розвитку в Україні визначається Законом України «Про засади державної регіональної політики» та відповідає основним принципам, які застосовуються в країнах Європейського Союзу [5]. Зокрема, в цьому Законі чітко визначається інвестиційна програма регіонального розвитку, як «комплекс взаємопов'язаних завдань та заходів середньострокового характеру, спрямованих на досягнення визначених Державною стратегією регіонального розвитку України цілей, що реалізується через проекти регіонального розвитку, об'єднані спільною метою» [6]. Фінансування реалізації державної регіональної політики здійснюється на різних рівнях адміністративно-територіального устрою за рахунок коштів з

державного та місцевих бюджетів, державних цільових програм, відповідно до планів відновлення та розвитку регіонів, програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ, тощо [7].

В сучасній економічній літературі існує багато методик аналізу та оцінювання інвестиційних процесів на регіональному рівні, які найбільш часто спрямовуються на визначення рівня інвестиційної привабливості, інвестиційного забезпечення, на джерела формування і використання інвестиційного потенціалу, ефективності інвестицій, та ін. [8]. Зокрема, вчений Погуляйко Ю.М. пропонує комплексну методику оцінювання інтегрального рівня інвестиційного забезпечення регіонів України, яка ґрунтується на обчисленні інтегрального показника з врахуванням трьох груп часткових індикаторів, які об'єднані за ознаками концентрації інвестиційних ресурсів, диверсифікованості джерел залучення коштів для інвестування, ефективності здійснених в регіоні інвестицій [9]. При цьому, одним із головних показників інвестиційної діяльності регіону залишається обсяг капітальних інвестицій, який відображає вкладення коштів в матеріальні та нематеріальні активи (житлові будівлі, нежитлові будівлі, інженерні споруди, машини, обладнання, транспортні засоби, довгострокові біологічні активи та інші матеріальні активи). Протягом досліджуваного періоду 2022-2025 рр. в Україні спостерігалася нестабільна динаміка капітальних інвестицій, що зумовлено як політичними, так і економічними чинниками зовнішнього і внутрішнього характеру. Як свідчать дані Державної служби статистики України [10], у 2022 році порівняно з 2021 роком капітальні інвестиції в Україні скоротилися на 39,21%, що спричинено розпочатим повномасштабним вторгненням РФ на території нашої держави. Проте, у наступні періоди спостерігається позитивна динаміка зростання капітальних інвестицій, а саме у 2023 році порівняно з попереднім роком їх обсяг підвищився на 53,12%, у 2024 році порівняно з 2023 роком – ще на 18,45% (табл.1).

Таблиця 1. Аналіз обсягу капітальних інвестицій в регіони України

Регіони	Обсяг капітальних інвестицій по рокам, млн. грн.				Темп приросту, %.		
	2021	2022	2023	2024	2022/ 2021	2023/ 2022	2024/ 2023
Україна	673899,34	409659,97	627280,77	743016,32	-39,21	53,12	18,45
Вінницька	16922,08	14122,13	19212,45	23692,82	-16,55	36,05	23,32
Волинська	11718,34	9535,01	12497,41	19994,38	-18,63	31,07	59,99
Дніпропетровська	78484,39	40477,94	63067,80	69168,30	-48,43	55,81	9,67
Донецька	32477,59	5564,92	7842,04	5825,56	-82,87	40,92	-25,71
Житомирська	11484,80	6113,18	11566,28	15917,48	-46,77	89,20	37,62
Закарпатська	9184,29	6818,03	8893,28	14653,87	-25,76	30,44	64,77
Запорізька	21039,30	9312,46	8563,68	8752,03	-55,74	-8,04	2,20
Івано-Франківська	12281,98	6851,49	12002,21	16773,86	-44,22	75,18	39,76
Київська	44287,69	31168,57	51184,37	62599,70	-29,62	64,22	22,30
Кіровоградська	8678,51	7096,67	9147,04	11221,23	-18,23	28,89	22,68
Луганська	4496,52	270,77	336,33	153,28	-93,98	24,21	-54,43
Львівська	31483,78	26161,36	44790,02	47503,60	-16,91	71,21	6,06
Миколаївська	12135,82	5008,60	8991,13	13391,15	-58,73	79,51	48,94
Одеська	24149,48	13546,74	19150,40	24387,32	-43,90	41,37	27,35
Полтавська	28044,55	17537,58	24130,78	26580,08	-37,47	37,59	10,15
Рівненська	21469,39	12042,53	13506,01	15178,07	-43,91	12,15	12,38
Сумська	10554,54	5497,99	8956,59	12149,03	-47,91	62,91	35,64
Тернопільська	10660,24	8501,80	11823,17	15870,31	-20,25	39,07	34,23
Харківська	24647,68	9586,00	18057,05	26723,61	-61,11	88,37	48,00
Херсонська	14616,82	700,41	743,61	1229,67	-95,21	6,17	65,36
Хмельницька	13515,41	9753,20	15153,11	16074,03	-27,84	55,37	6,08
Черкаська	12299,82	9227,59	14283,81	16508,59	-24,98	54,79	15,58
Чернівецька	4289,62	3358,74	4741,73	4977,62	-21,70	41,18	4,97
Чернігівська	10293,73	8305,91	12631,78	16844,83	-19,31	52,08	33,35
м.Київ	204682,98	143100,36	226008,70	256845,91	-30,09	57,94	13,64

Джерело: сформовано на основі [10].

Як свідчать статистичні дані, у 2024 році по відношенню до 2023 року, суттєве підвищення капітальних інвестицій у регіональну економічну систему продемонстрували Закарпатська (+64,7%), Волинська (+59,99%) області та прифронтові регіони: Херсонська (65,36%), Миколаївська (+48,94%) та Харківська (48,0%) області. Досягнення таких позитивних зрушень свідчить про адаптування вітчизняної економічної системи до функціонування в умовах воєнного часу завдяки реалізації заходів державної підтримки, коли частина воєнних наслідків з бізнесу та населення частково перенесена на Уряд та державні органи через механізми гарантії і програми підтримки, заморожування практичної більшості тарифів для населення, завдяки отриманню фінансової допомоги від міжнародних партнерів, тощо. У 2025 році, як і в попередніх періодах, основним джерелом фінансування залишаються власні кошти підприємств та організацій — на них припадає 71,2% від загального обсягу. Частка державного бюджету в інвестиціях становила 7%, місцевих бюджетів — 6,4%, банківських кредитів та іншого позикового фінансування — 5,1%, частка прямих іноземних інвесторів поки залишається мінімальною — лише 0,1%. Найбільше капітальних інвестицій спрямовано у промисловість — 259,1 млрд грн, що становить 38,7% від загальної суми. Друге місце за обсягами вкладень посіла сфера транспорту, складського господарства, а також поштова та кур'єрська діяльність з обсягом 72,3 млрд грн (10,8%) [11].

Слід відзначити, що кожен регіон має свої характерні особливості щодо можливостей залучення інвестицій та мотивації іноземних інвесторів до прийняття рішень на їх користь. Діагностика сучасних тенденцій іноземного інвестування економіки України в розрізі регіональних економічних систем свідчить про їх нерівномірність та неоднозначну динаміку. За період повномасштабної війни 2022-2025 рр. загальний обсяг залучених прямих іноземних інвестицій в економіку України скоротився з 6,7 млрд дол. США у 2021 році до 1,8 млрд дол. США у 2025 році [11]. Разом, з цим, впродовж

цього періоду все ж відбувалися позитивні тенденції стабілізації іноземного інвестування. Зокрема, у 2023 році їх обсяг у розвиток вітчизняної економіки підвищився до 4,25 млрд дол. США, що свідчить про часткове відновлення інвестиційної активності завдяки міжнародній підтримці, прозорості інвестиційного середовища, тощо. Проте, внаслідок невизначеності термінів завершення воєнної агресії, збереження високих ризиків для зовнішніх інвесторів вже у 2024 році обсяг залучених прямих іноземних інвестицій зменшився до 3,33 млрд дол. США.

На регіональному рівні спостерігається нарощення обсягів іноземних інвестицій лише у 4 областях, де додатне значення темпу приросту прямих іноземних інвестицій в регіональну економічну систему забезпечувалось у Черкаській (+23,5%), Івано-Франківській (+12,6%), Чернігівській (+11,6%) та Київській (3,9%) областях. Суттєве скорочення обсягів іноземних інвестицій спостерігається у прифронтових та частково окупованих регіонах – у Миколаївській (-50%), Харківській (-48%), Запорізькій (-46%), Сумська (-26,8%) областях. За рахунок зменшення іноземних інвестицій у підприємства з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря внаслідок збільшення російських атак на українську енергетику, відмічається їх падіння у Закарпатській (-34,8%), Житомирській (-22,4%) Львівській (-9,7%) областях.

Оскільки розвиток економічної системи кожного регіону являється складовою забезпечення економічного зростання країни, соціальних стандартів та якості життя населення, держава приділяє велику увагу економічній, енергетичній, фінансовій підтримці регіонального розвитку. В цьому контексті важливою подією стало ухвалення Кабінетом Міністрів України постанови «Про утворення Координаційного центру з реалізації комплексних планів стійкості регіонів і окремих міст», ухвалену 04 березня 2026 року № 296 [12]. Також уряд затвердив «Положення про Координаційний центр з реалізації комплексних планів стійкості регіонів і окремих міст», яке визначає його основні завдання, функції та організацію

роботи. Серед ключових напрямів визначено захист об'єктів критичної інфраструктури, розвиток розподіленої генерації електричної і теплової енергії, забезпечення безперебійного теплопостачання, водопостачання та водовідведення, створення умов для залучення бізнесу до здійснення заходів для виконання комплексних планів стійкості регіонів. Загальна вартість реалізації комплексних планів становить 216,32 млрд грн., які мають бути спрямовані на забезпечення стабільного функціонування громад в умовах війни та регулярних атак на енергетичну інфраструктуру. Крім цього, ще раніше урядом запропоновано механізм розподілу додаткової дотації, який враховує потреби деокупованих, тимчасово окупованих, прифронтових територій, а також громад, які зазнали негативного впливу війни або прийняли релоковані заклади. З метою скорочення диспропорцій у доходах місцевих бюджетів і підтримки фінансування першочергових видатків передбачено розподіл 273,2 млн грн додаткової дотації з державного бюджету, а саме: для обласних бюджетів Донецької та Луганської областей - 33,5 млн гривень; для 39 бюджетів територіальних громад міст - 157,3 млн гривень; для 74 бюджетів сільських і селищних територіальних громад - 82,4 млн гривень [13, 14].

Водночас, важливою передумовою формування сучасного підґрунтя інвестиційного забезпечення розвитку регіональної економічної системи є залучення іноземних інвесторів у розвиток підприємницького середовища, що, в свою чергу, вимагає удосконалення процесів іноземного інвестування в Україні відповідно до сучасних викликів повномасштабної війни. Важливою передумовою активізації іноземного інвестування стало прийняття програми страхування воєнних ризиків для бізнесу, яка стартувала 1 січня 2026 року та передбачає граничні суми компенсації до 30 млн грн за майно і до 3 млн грн за страховими преміями [15]. Це надасть більше можливостей вітчизняному бізнесу для його відновлення, посилить захист прав інвесторів та покращить умови для залучення іноземних інвестицій.

Слід відзначити, що питання фінансового забезпечення відновлення України досить широко обговорюються міжнародними організаціями. Зокрема, як повідомило Міністерство фінансів України, у звіті Організації економічного співробітництва та розвитку Stronger Financial Markets and Institutions for Ukraine's Recovery представлено дорожню карту реформ, необхідних для залучення інвестицій у відбудову України. Серед рекомендацій відзначено зміцнення фінансових ринків, корпоративного управління, управління державним боргом, захист прав споживачів фінансових послуг та розвиток пенсійної системи, що має сприяти ефективному залученню інвестицій для відновлення України [16].

У контексті подальшої євроінтеграції України перспективним напрямом залучення додаткових інвестицій у регіональний розвиток являється активізація транскордонного співробітництва з країнами Європейського Союзу, Молдовою. В умовах повномасштабної війни Європейська комісія продовжує підтримку незалежності та суверенітету України, здійснюючи політику солідарності та згуртованості. Для таких регіонів, як Волинська, Львівська, Закарпатська, Одеська, Чернівецька області розвиток транскордонного співробітництва сприятиме реалізації спільних проєктів, створенню сучасних транспортних коридорів та логістично-складських хабів, створенню нових робочих місць, активізації ділової активності, що виступає передумовами залучення іноземних інвестицій та інтеграції України в європейські економічні мережі. Це, в свою чергу, вимагає підтримки сприятливої співпраці між інвесторами та місцевими товаровиробниками, проєктивної позиції регіональної влади та бізнесу щодо участі у вітчизняних та закордонних інвестиційних форумах. При цьому також актуалізуються завдання формування стратегічних підходів до стійкого економічного відновлення вітчизняних транспортних компаній на основі прийняття інноваційних рішень в контексті розвитку інтелектуальних транспортних систем та цифровізації транспортно-логістичних процесів [16].

Для ефективного формуванні сучасного підґрунтя інвестиційного забезпечення розвитку регіональної економічної системи важливим є використання системного підходу до управління інвестиційними процесами, фінансової спроможності об'єднаних територіальних громад, як важливого чинника сталого регіонального розвитку. Саме фінансово-спроможні регіони та їх громади являються найбільш привабливими для інвесторів, оскільки здатні гарантувати повернення вкладених інвестиційних ресурсів. При цьому також відзначимо, що висока інвестиційна активність, у свою чергу, підвищує бюджетну спроможність регіону та громад до забезпечення ключових послуг та адаптацію місцевого самоврядування до реалій воєнної економіки, спричинених негативним впливом зупинки бізнесу, проблем електроенергетики, масової міграції працездатного населення, тощо.

В умовах тривалої війни одним із напрямів зміцнення фінансово-бюджетної спроможності територіальних громад важливим є формування механізму публічно-приватного партнерства, що сприятиме залученню ресурсів малого та середнього бізнесу в інфраструктурне відновлення громад та регіональний розвиток в цілому. Реалізація інвестиційних проєктів в межах такого партнерства забезпечить позитивну динаміку обсягу позабюджетних коштів, зменшить навантаження на бюджет громад. На сьогодні саме питання

грантової (проєктної) діяльності у громадах з метою залучення додаткових інвестиційних ресурсів визнаються одними із стратегічних рішень інвестиційної політики держави, спрямованих на стабілізацію інвестиційних процесів та підвищення привабливості регіональних економік України для залучення внутрішніх і зовнішніх інвестицій у довготривалій перспективі. Зокрема, в межах співробітництва України з польським державним банком розвитку Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK територіальні громади незабаром зможуть залучати іноземний капітал безпосередньо на свої проєкти для фінансування відновлення критичної інфраструктури [17]. При цьому перевагою такого інвестиційного забезпечення є можливість

поєднувати кредитні лінії банку з грантами ЄС, що суттєво знижує вартість запозичень для громад. В межах інвестиційної програми Ukraine Investment Framework (UIF) схвалено два проєкти BGK для України: інвестиції в енергетику, транспорт, будівництво (близько 200 млн. євро); підтримка відновлення інфраструктури громад (20 млн євро). Отже, практична координація та обмін досвідом в межах українсько-польського партнерства для ефективної реалізації спільних ініціатив має стати основою для активізації інвестиційного забезпечення відновлення громад та регіонів у повоєнній відбудові економічної системи України.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Повоєнна відбудова України в контексті розвитку регіональної економічної системи зумовлює необхідність активізації суб'єктів інвестиційних процесів, підвищення інвестиційної привабливості потенційних об'єктів інвестування, зміцнення інвестиційного середовища в цілому. В умовах зовнішніх і внутрішніх загроз розвиток конкурентоспроможної регіональної економічної системи неможливий без інвестиційного забезпечення з врахуванням комплексу базових передумов, фінансування пріоритетів сталого розвитку.

В результаті дослідження тенденцій інвестиційного забезпечення розвитку регіонів України, серед основних факторів впливу на даний процес визначено обсяги капітальних інвестицій в регіоні та їх структура за напрямками здійснення і джерелами фінансування. Ґрунтуючись на результатах дослідження, серед заходів підвищення рівня інвестиційного забезпечення розвитку регіональної економічної системи економіки регіону вважаємо важливими такі, як: зміцнення державної економічної, енергетичної, фінансової підтримки регіонального розвитку в контексті повоєнного відновлення України; впровадження програм страхування воєнних ризиків для бізнесу, що посилить захист прав інвесторів та покращить умови для залучення іноземних інвестицій; активізація транскордонного співробітництва на шляху інтеграції України до Європейського Союзу; формування ефективних механізмів публічно-

приватного партнерства, що сприятиме залученню ресурсів малого та середнього бізнесу в інфраструктурне відновлення громад та регіональний розвиток в цілому. Важливим аспектом є використання системного підходу до управління інвестиційними процесами, фінансової спроможності об'єднаних територіальних громад, як важливого чинника сталого стабільного розвитку регіональної економічної системи в умовах зовнішніх і внутрішніх загроз.

Література

1.Бабаєв В.М., Сухонос М.К., Димченко О.В., Палант О.Ю., Рудаченко О.О. Діагностика та дослідження особливостей соціально-економічного розвитку регіонів на національному рівні. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2021. Том 6. № 4. С. 182–191.

2.Забарна Е.М., Перегуда Є.В., Лукянихін В.О., Фурса Т.П. Особливості регіонального розвитку в умовах воєнного стану: економічні аспекти. *Академічні візії*. Вип. 21. 2023. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/471/434> (дата звернення: 07.04.2026).

3. Лугова М.С., Цимбалюк І.О., Павліха Н.В. Інвестиційна діяльність регіону в умовах європейської інтеграції: ретроспективний аналіз та напрями активізації: монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 242с.

4.Жовнірчик Д.В., Мряченко О.Л. Теоретичні засади забезпечення розвитку регіонів сучасної України в умовах глобальних викликів і загроз. *Пудлічне управління та регіональний розвиток*. 2022, №17. С. 718-745.

5. Про засади державної регіональної політики : Закон України редакція від 01.01.2026р. № 156 -VIII, підстава 4695-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 13, ст.90.

6. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки : Постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 08.04.2026).

7.Проект Плану відновлення України. Матеріали робочої групи «Будівництво, містобудування, модернізація міст та регіонів України». Київ:

Національна рада з відновлення України від наслідків війни, 2022. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/ua/construction-urban-planning-modernization-of-cities-and-regions.pdf> (дата звернення: 09.04.2026).

8.Лакас В.В. Методичні підходи до оцінки інвестиційного забезпечення сталого розвитку регіонів України. *Економіка та суспільство*. Вип. 61. 2024. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-149>

9.Погуляйко Ю.М. Інтегральне оцінювання рівня інвестиційного забезпечення регіонів України. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики*. 2021. № 3(38). С. 222–230.

10.Державна служба статистики України. Статистична інформація. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 07.04.2026).

11. Minfin. Офіційний сайт. URL: <https://minfin.com.ua/> (дата звернення: 10.04.2026).

12. Про утворення Координаційного центру з реалізації комплексних планів стійкості регіонів і окремих міст: Постанова Кабінету Міністрів України від 04.03.2026 № 296. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-utvorennia-koordynatsiinoho-tsentru-z-realizatsii-kompleksnykh-planiv-stiikosti-rehioniv-i-t40326> (дата звернення: 07.04.2026).

13.Про затвердження Порядку та умов надання у 2026 році додаткової дотації з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу у зв'язку з повномасштабною збройною агресією російської федерації: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.01.2026 № 80. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80-2026-%D0%BF#Text> (дата звернення: 13.04.2026).

14. Фінансова підтримка громад: Уряд погодив розподіл понад 270 млн грн додаткової дотації. Міністерство фінансів України. URL: https://www.mof.gov.ua/uk/news/finansova_pidtrimka_gromad_uriad_pogodiv_rozpodil_ponad_270 mln_grn_dodatkovoi_dotatsii-5637 (дата звернення: 08.04.2026).

15. Уряд розширив можливості програми страхування воєнних ризиків.
URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/uriad-rozshyryv-mozhlyvosti-prohramy-strakhuvannia-voiennykh-ryzykiv> (дата звернення: 09.04.2026).

16. Khvedelidze, P., Sokolov, A., Klenin, O., Hryshyna, L. Strategic Management of Sustainable Economic Development in Transport and Logistics Sector Companies. *Economics Ecology Socium* 2024, 8, 99-108. DOI: 10.61954/2616-7107/2024.8.4-9 (Scopus).

17. Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Республіки Польща про діяльність Bank Gospodarstwa Krajowego в Україні: Закон України від 26.02.2026 № 4800-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4800-IX#Text> (дата звернення: 10.04.2026).

References

1. Babayev, V.M., Sukhonos, M.K., Dymchenko, O.V., Palant, O.Yu. and Rudachenko, O.O. (2021), "Diagnostics and research of the features of socio-economic development of regions at the national level", *Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology*, vol. 6, no. 4, pp. 182–191.

2. Zabarna, E.M., Pereguda, E.V., Lukyanykhin, V.O. and Fursa, T.P. (2023), "Peculiarities of regional development under martial law: economic aspects", *Academic Visions*, vol. 21, available at: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/471/434> (Accessed 27 April 2026).

3. Luhova, M.S., Tsymbalyuk, I.O. and Pavlikha, N.V. (2022), *Investytsijna diial'nist' rehionu v umovakh ievropejs'koi intehtratsii: retrospektyvnyj analiz ta napriamy aktyvizatsii* [Investment activity of the region in the context of European integration: retrospective analysis and directions of activation], Vezha-Druk, Lutsk, Ukraine.

4. Zhovnirchik, D.V. and Mryachenko, O.L. (2022), "Theoretical principles for ensuring the development of regions of modern Ukraine in the context of global challenges and threats", *Pudlichne upravliniya ta regional'nyi rozvytok*, vol. 17, pp. 718-745.

5. The Verkhovna Rada of Ukraine (2015), The Law of Ukraine "On the principles of state regional policy", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text> (Accessed 18 April 2026)

6. Cabinet of Ministers of Ukraine (2020), Resolution "On approval of the State Strategy for Regional Development for 2021-2027", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text> (Accessed 18 April 2026)

7. National Council for the Recovery of Ukraine from the Consequences of War (2022), Draft Plan for the Recovery of Ukraine. "Materials of the working group "Construction, urban planning, modernization of cities and regions of Ukraine", available at: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/ua/construction-urban-planning-modernization-of-cities-and-regions.pdf> (Accessed 19 April 2026)

8. Lakas, V.V. (2024), "Methodological approaches to assessing the investment support for sustainable development of regions of Ukraine", *Economy and Society*, vol. 61, available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3844> (Accessed 19 April 2026).

9. Pogulyayko, Yu.M. (2021), "Integrated assessment of the level of investment support for regions of Ukraine", *Financial and credit activities: problems of theory and practice*, vol. 3 (38), pp. 222–230.

10. State Statistics Service of Ukraine (2026), available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (Accessed 18 April 2026).

11. Minfin. Official website (2026), available at: <https://minfin.com.ua/> (Accessed 17 April 2026).

12. Cabinet of Ministers of Ukraine (2026), Resolution "On the establishment of the Coordination Center for the implementation of comprehensive resilience plans of regions and individual cities", available at: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-utvorennia-koordynatsiinoho-tsentru-z-realizatsii-kompleksnykh-planiv-stiikosti-rehioniv-i-t40326> (Accessed 19 April 2026).

13. Cabinet of Ministers of Ukraine (2026), Resolution “On approval of the Procedure and conditions for providing in 2026 an additional subsidy from the state budget to local budgets for the exercise of the powers of local government bodies in the deoccupied, temporarily occupied and other territories of Ukraine that have been negatively affected in connection with the full-scale armed aggression of the Russian Federation”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80-2026-%D0%BF#Text> (Accessed 17 April 2026)

14. Ministry of Finance of Ukraine (2026), “Financial support for communities: “The Government agreed to distribute over UAH 270 million in additional subsidies”, available at: https://www.mof.gov.ua/uk/news/finansova_pidtrimka_gromad_uriad_pogodiv_rozpodil_ponad_270 mln_grn_dodatkovoi_dotatsii-5637 (Accessed 15 April 2026).

15. Government portal (2026), “The government expanded the capabilities of the war risk insurance program”, available at: <https://www.kmu.gov.ua/news/uriad-rozshyryv-mozhlyvosti-prohramy-strakhuvannia-voiennykh-ryzykiv> (Accessed 13 April 2026).

16. Khvedelidze, P., Sokolov, A., Klenin, O. and Hryshyna, L. (2024), “Strategic Management of Sustainable Economic Development in Transport and Logistics Sector Companies”. *Economics Ecology Socium*, vol. 8, no. 4, pp. 99-108. available at: <https://ees-journal.com/index.php/journal/article/view/276> (Accessed 13 April 2026).

17. The Verkhovna Rada of Ukraine (2026), Law of Ukraine “On the ratification of the Agreement between the Government of Ukraine and the Government of the Republic of Poland on the activities of Bank Gospodarstwa Krajowego in Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4800-IX#Text> (Accessed 15 April 2026).

Отримано редакцією журналу / Received: 13.05.26

Прорецензовано / Revised: 22.05.26

Дата публікації / Published: 26.05.26